

Ix-Xiħ Midfun ġol-Għar

Rakkont għas-Sitt sena tal-Primarja

Żmien twil ilu, ix-xjuħ kienu jgħixu hafna snin. F'pajjiż 'il bogħod, kien hemm sultan li hareġ ordni li meta x-xjuħ jagħlqu l-mitt sena, uliedhom kellhom joħduhom ġo għar, jagħtuhom biss ftit ikel u xorb, ikaħħlu d-dahla tal-għar bil-ġebel u jhalluhom imutu hemm ġew.

Mela kien hemm żaġħżuġ li tgħidx kemm kien iħobb lil missieru. Meta dan għalaq il-mitt sena, ibnu ma kellux qalb jobdi l-ordni tas-sultan. Imma mill-banda l-oħra lanqas ma seta' jikser ordni bħal dik. Għalhekk iż-żaġħżuġ ha lil missieru ġo għar, tah l-ikel u x-xorb u kaħħal il-fetha tal-għar. Imma fil-ħajt halla żewġ toqbiet: waħda 'l fuq għan-nifs, u l-oħra mal-art għall-ikel. Ta' kull filghodu ż-żaġħżuġ kien jgħaddi bil-merħla tiegħu minn quddiem l-għar u lil missieru kien inewwillu l-ħalib, il-hobż u l-ġbejniet. U b'hekk ix-xiħ baqa' qawwi u šiħ.

Wara ftit is-sultan hareġ ordni oħra: hadd ma jista' jizra' r-raba' tiegħu qabel ma jaħdem ir-raba' tas-sultan. Iż- żaġħżuġ tgħidx kemm inkwieta meta sema' b'dan għax huwa kellu hafna raba'. Kif se jaqbad jagħmel biex ilaħħaq mar-raba' tiegħu u ma' tas-sultan?

“Iva, naf x'nagħmel,” qal bejnu u bejn ruħu. “Immur nieħu parir mingħand missieri!” U hekk għamel. L-għada filghodu, waqt li għadda joħodlu l-ikel, qal lil missieru bil-biċċa kollha.

“Ara x'għandek tagħmel,” wieġbu x-xiħ, “fittex mur ixtri baqra u gendus. Bihom tkun tista' taħdem ir-raba' bil-heffa. Binhar aħdem fir-raba' tas-sultan u billejl aħdem ir-raba' tiegħek!”

Iż-żaġħżuġ irringrazzja lil missieru u mar jagħmel dak li qallu. Xtara l-baqra u l-gendus, u bis-saħħa tagħhom billejl kien jaħdem ir-raba' tiegħu kollu. B'hekk il-qmuħ fl-għelieqi tiegħu nibtu fl-istess żmien li nibtu dawk tas-sultan. Il-biċċa malajr waslet f'widnejn is-sultan u dan minnufih baġhat għaż-żaġħżuġ.

“Dan kif ir-raba' tiegħek lahaq mar-raba' tiegħi?” staqsieh is-sultan.

“Bis-saħħa tal-baqra u l-gendus li xtrajt,” wieġbu ż-żaġħżuġ bi tbissima.

Is-sultan ma wieġeb xejn, imma bejnu u bejn ruħu qal: “Dan jidher ġurdien xiħ. Naraw għerfu sa fejn iwassal. Imbagħad dar fuqu u qallu, “Ara kif nagħmlu: għada rridek tiġi hawn quddiem liebes u għarwien!”

Iż-żagħżuġ ma fehem xejn. X’wahda din! Kif jista’ jkun jidher quddiem is-sultan liebes u għarwien fl-istess ħin? Imma ma damx ma ftakar f’missieru. Telaq lejn l-għar u qallu b’kollox.

“Tinkwieta xejn ibni,” wieġbu x-xiħ. “Dawwar terħa ma’ qaddek u tgeżwer ġo xibka tas-sajd. B’hekk tkun liebes u għarwien!”

Iż-żagħżuġ raqad b’moħħu mistrieħ u l-għada stess telaq għal għand is-sultan liebes ix-xibka tas-sajd. Il-kbarat ta’ madwar is-sultan tgħidx kemm daħku u fl-istess ħin ammiraw l-għerf taż-żagħżuġ meta rawh diehel f’dik is-sura. Is-sultan tbissem ukoll imma ma riedx jagħtihelu b’rebħa.

“Prosit,” qallu s-sultan, “tassew moħħok tajjeb. Mela għada rridek terġa’ tidher hawn quddiem liebes u għarwien.”

Did-darba iż-żagħżuġ ma qagħadx jaħsibha darbtejn. Reġa’ telaq lejn l-għar biex jieħu l-parir ta’ missieru.

“Din haġa żgħira,” wieġbu x-xiħ meta ibnu qallu bil-biċċa kollha. “Aqbad żarbun u aqtagħlu l-qieġ. B’hekk meta tilbsu tkun ukoll hafi.”

Iż-żagħżuġ għamel kif qallu missieru u l-għada daħal quddiem is-sultan liebes żarbun bla qieġ. Malli s-sultan rah biż-żarbun f’saqajh infexx jidhak.

“Eh, did-darba tliftha,” qallu s-sultan. “Qed nara li ġejt biż-żarbun f’saqajk u allura, la għandek iż-żarbun m’intix hafi.”

“Sire, tippermettili nerfa’ riġli lejki?” staqsieh iż-żagħżuġ.

Is-sultan baxxa rasu u minnufih iż-żagħżuġ refa’ l-pala ta’ siequ lejn is-sultan u lejn daww kollha li kienu madwaru.

Kulhadd reġa’ nfexx jidhak u xi wħud anki bdew iċapċpulu. Is-sultan ukoll skanta bl-għerf ta’ dak id-daqsxejn ta’ żagħżuġ bidwi.

“Se nagħtik prova tal-aħħar,” qallu wara ftit is-sultan. “Irridek tiġi quddiem riekeb u miexi.”

Iż-żagħżuġ sellem lis-sultan u telaq jiġri lejn l-għar ta’ missieru.

“Mela ara x’għandek tagħmel,” wieġbu x-xiħ. “Mur sib ħmar ċkejken, li meta tirkeb fuqu riġlejk ikunu jmissu mal-art. B’hekk tkun riekeb u miexi fl-istess ħin.”

Ferhan se jtir iż-żagħżuġh telaq jagħmel dak li qallu missieru u l-ġhada filġhodu tfaċċa quddiem is-sultan riekeb fuq felu daqs nitfa. Kulhadd daħak bil-qalb, anki s-sultan.

“Ersaġ lil hawn żagħżuġh,” qallu s-sultan bil-hlewwa. “Tassew hadd ma jista’ jlahħaq mal-ġherf tiegħek. Imma issa rridek tgħidli mnejn ġibt dan l-ġherf kollu.”

“Minghand il-maħbub missieri,” kien pront wieġbu ż-żagħżuġh.

“Mela fittex mur ġib lil missierek quddiemi,” qallu s-sultan, “biex niltaqa’ miegħu u nifraħlu!”

“Ma nistax, ja sidi,” niżel għarrkopptejħ iż-żagħżuġh. “Missieri jinsab fil-ġhar tal-mejtin.” U bid-dmugħ f’ għajnejħ iż-żagħżuġh qallu bil-biċċa kollha, kif huwa kien difen lil missieru ġol-ġhar biex jobdi l-ordni tas-sultan, imma hallielu toqob żġhar għall-arja u għall-ikel. U b’hekk missieru baqa’ ħaj.

Meta sema’ dan il-kliem, is-sultan qam minn fuq it-tron u b’leħen għoli qal lil dawk ta’ madwaru:

“Mil-lum ’il quddiem nordna li hadd aktar ma jibqa’ jidfen lix-xjuħ tiegħu ħajjin ġol-ġherien. Għax jekk ma jiswew għal xejn, ix-xjuħ jiswew għall-pariri sbieħ li jafu jagħtuna.”

Ferhan se jtir, iż-żagħżuġh telaq jiġri lejn l-ġhar, hareġ lil missieru u għexu kuntenti flimkien għal ħafna u ħafna snin.